

Pensiju fondu apskats

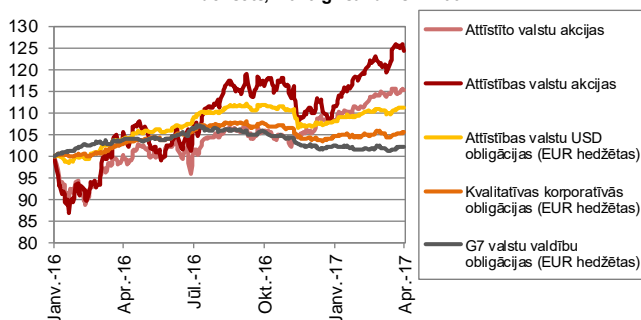
Nr. 21 | 2017. gada 1. ceturksnis

I Tirgus apskats

2017. gada pirmie mēneši bijuši labvēlīgi riska aktīviem, un tas atstājis pozitīvu ietekmi uz investīciju atdevi. Ekonomisko datu plūsma turpina būt sen nepieredzēti pozitīva, turklāt teju visos pasaules nozīmīgākajos reģionos – sākot ar Eirozonu un ASV, līdz pat attīstības tirgiem, dodot pamatu cerībām uz globālās izaugsmes būtisku paātrināšanos jau šogad. Tā ietekmē aug gan kompāniju peļņas prognozes, gan akciju novērtējumi. Investoru labvēlīgā attieksme pret risku turpina spiest uz leju arī obligāciju riska prēmijas, attiecīgi dzenot uz augšu visu riska obligāciju sektoru atdevi. Šos apstākļus ASV Federālo rezervju sistēma izmantoja, lai turpinātu monetārās politikas normalizāciju, martā paceļot ASV dolāru bāzes procentu likmes. Eirozonas biznesa un patērētāju noskaņojuma indikatoru pacelšanās līdz gadiem nepieredzētiem augstumiem, kā arī inflācijas atdzīvošanās liek domāt, ka arī Eiropas Centrālā banka jau pārskatāmā nākotnē varētu apsvērt monetārās politikas kursa maiņu uz mazāk veicinošu. Centrālo banku faktors un investoru pievēršanās riska aktīviem bija pamatā tam, ka augstākās kvalitātes obligācijas – ASV un, jo īpaši, Vācijas valdības obligācijas – ceturkšņa laikā neizcēlās ar labiem rezultātiem.

2017. gada 1. ceturksnī pasaules finanšu tirgos bija novērojama sakarība – jo riskantāks sektors, jo augstāka investīciju atdevē. Attīstības valstu akciju indekss *MSCI Emerging Markets* palielinājās par 11,4%, bet attīstīto valstu akciju indekss *MSCI World* – par 6,5%. Paaugstināta riska obligāciju segmentā attīstības valstu obligāciju indekss *Bloomberg Barclays EM USD Aggregate EUR-H* pieauga par 2,9%. Ar negatīvu sniegumu tikmēr izcēlās zemāka riska obligācijas, piemēram, *Bloomberg/EFFAS* Vācijas valdības parāda vērtspapīru ar dzēšanas termiņu garāku par 1 gadu indeksa vērtība samazinājās par 0,7%. Vērtspapīri, kas turpina rādīt nepārliciecinātu sniegumu un kas vienlaikus ir plaši pārstāvēti VFPS plānu struktūrā – Latvijas valdības obligācijas, šī gada pirmo trīs mēnešu laikā sniegušas atdevi robežās no -0,3% līdz 0,6%.

Finanšu tirgus segmentu sniegums Indeksā, 2016. g. sākums = 100

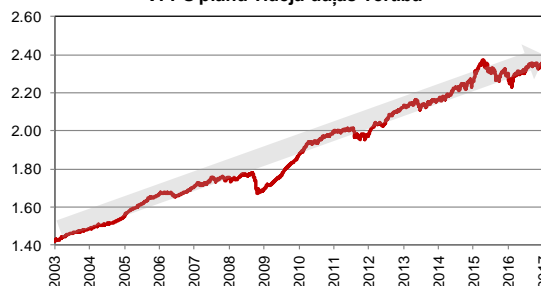

Avots: MSCI un Bloomberg Barclays indeksi

II VFPS plānu sniegums

Gada 1. ceturksnī augstāku ienesīgumu uzrādījuši tie plāni, kuri salīdzinoši lielāku daļu iegulda vērtspapīros ar paaugstinātu riska komponenti, piemēram, akcijās un paaugstināta riska obligācijās. Aktīvās kategorijas plānu vidējais svērtais ienesīgums trīs mēnešos bijis 1,99%. Sabalansēto plānu vidējā atdevē tikmēr bijusi 1,19% apmērā, bet konservatīvo plānu atdevē bija +0,05%. Arī pēdējā gada laikā labāko sniegumu uzrāda aktīvie plāni (+5,17%). Tiem seko sabalansētie un konservatīvie plāni ar vidējo atdevi attiecīgi +3,28% un +0,72%.

VFPS plānu vidējā daļas vērtība

Avots: manapensija.lv, LKA aprēķini

VFPS plāni uzrāda labus rezultātus arī ilgākā termiņā. Visu plānu vidējais sniegums pēdējos 5 gados bijis 3,53% gadā, bet tie plāni, kuri darbojas jau vismaz 10 gadus, saviem dalībniekiem šajā laika periodā snieguši tīro atdevi 3,30% apmērā gadā.

VFPS plānu sniegums uz 2017. gada 1.cet. beigām

	Vidējais ienesīgums			
	1 gads	3 gadi*	5 gadi*	10 gadi*
Konservatīvie plāni	0.72%	1.95%	2.55%	3.99%
Sabalansētie plāni	3.28%	2.95%	3.26%	3.59%
Aktīvie plāni	5.17%	3.84%	3.97%	2.97%
Visu plānu vidējais ienesīgums	3.83%	3.26%	3.53%	3.30%

* - Ienesīgums vidēji gadā

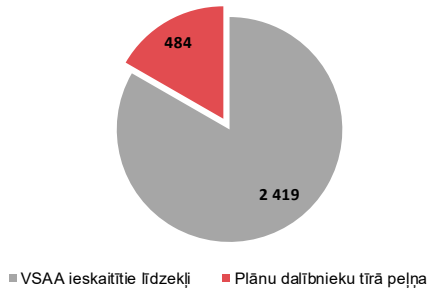
Avots: www.manapensija.lv, Latvijas Komercbanku asociācija

VFPS plānu aktīvi

Valsts fondēto pensiju shēmas aktīvu apjoms turpinājās augt arī 2017. gadā. Trīs mēnešu laikā uzkrāto līdzekļu vērtība palielinājusies par 140 miljoniem, pārsniedzot 2,9 miljardus eiro. VSAA informācija liecina, ka no šiem līdzekļiem aptuveni 2,4 miljardus veido dalībnieku veiktās iemaksas, bet 484 miljonus – VFPS dalībnieku tīrā peļņa no investīcijām kopš shēmas darbības sākuma. Šī summa ir pensiju kapitāla tīrais pieaugums, no kura ir atskaitītas visas ar līdzekļu pārvaldīšanu un administrēšanu saistītās izmaksas (atlīdzības

pārvaldītājiem, turētājbankām un citas). 2017. gada pirmā ceturkšņa beigās vidējais uzkrājums uz vienu shēmas dalībnieku ir 2287 eiro.

VFPS plānu aktīvu kompozīcija, miljonos EUR
Kopš darbības sākuma

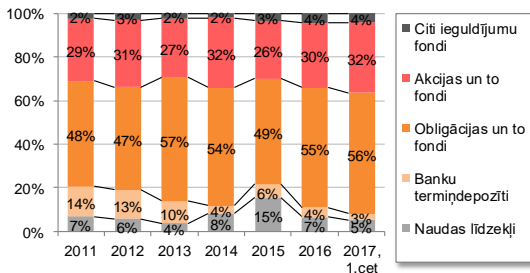

Avots: manapensija.lv, LKA aprēķini

Plānu investīciju struktūra

LKA apkopotie dati liecina, ka pensiju 2. līmeņa aktīvo plānu pārvaldītāji gada 1. ceturksnī palielinājuši akciju ekspozīciju, to īpatsvars pieaudzis par 2 procenta punktiem (pp), sasniedzot 32% no kategorijas aktīviem. Obligāciju īpatsvars saglabājies relatīvi stabils (56%). Ņemot vērā rekordzemās termiņnoguldījumu likmes, dabiskā veidā turpina "kust" depozītu daļa, sarūkot vēl par 1pp līdz 3%. Brīvo naudas līdzekļu īpatsvars marta beigās ir 5%.

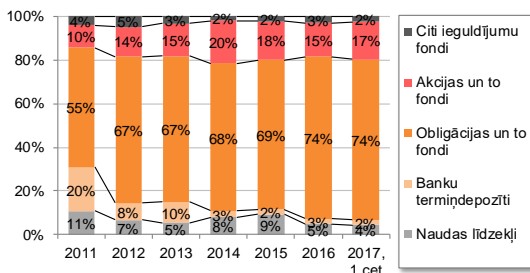
VFPS aktīvo plānu instrumentu struktūra

Avots: LKA aprēķini

Līdzīgas tendences novērojamas arī sabalansēto plānu struktūrā. Pārskata periodā par 2pp palielinājusies akcijās ieguldīto līdzekļu daļa (17% no ieguldījumiem). Tāpat kā aktīvajos plānos tas noticis uz depozītu un naudas līdzekļu daudzuma rēķina. Obligāciju īpatsvars saglabājies 74% līmenī.

VFPS sabalansēto plānu instrumentu struktūra

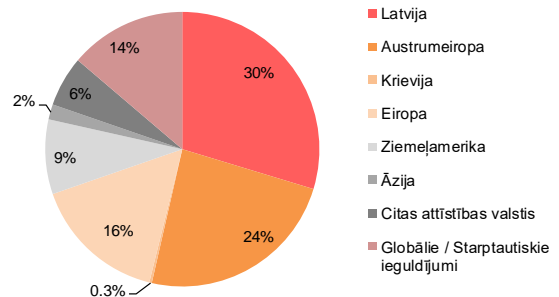
Avots: LKA aprēķini

Konservatīvo plānu struktūrā lielāko daļu ieguldījumu (84%) nemainīgi veido obligācijas un to fondi. Arī šajā kategorijā turpina samazināties termiņnoguldījumu daļa – 1. ceturkšņa beigās tā bija 4%. Naudas līdzekļu īpatsvars ir 12%.

Valūtu sadalījumā lielākā daļa VFPS līdzekļu nemainīgi ieguldīti eiro denominētos aktīvos (vairāk kā 91,1%). ASV dolāru pozīcijas veido 6,8% no aktīviem, bet pārējās valūtās ieguldīts 2,1% no līdzekļiem.

Plānu pārvaldītāji turpina ievērot plašu reģionālu diversifikāciju. Ceturkšņa beigās 30% jeb aptuveni 860 miljoni eiro no VFPS līdzekļiem ir ieguldīti Latvijā. Ieguldījumi Austrumeiropā un citās Eiropas valstīs veido attiecīgi 24% un 16% no aktīvu vērtības. 17% ieguldījumu veikti valstīs ārpus Eiropas, bet 14% - starptautiskos tirgos.

VFPS līdzekļu izvietojums pa reģioniem

Avots: LKA aprēķini

Vispārējā informācija

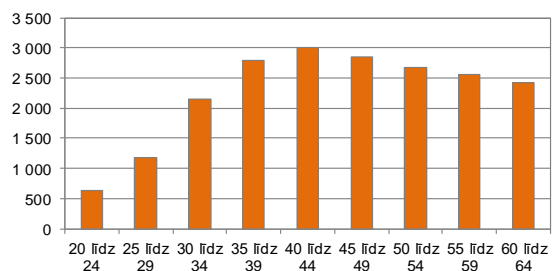
2017. gada 1. ceturkšņa beigās valsts fondēto pensiju shēmā darbojās 7 aktīvu pārvaldītāji, kuri kopīgi pārvalda pensiju plānu līdzekļus vairāk nekā 2,9 miljardu eiro vērtībā. Shēmas dalībniekiem ir iespējams izvēlēties starp 20 pensiju plāniem. 8 no tiem ir aktīvas stratēģijas plāni, 4 ir sabalansētas stratēģijas plāni, bet 8 plāni veic ieguldījumus atbilstoši konservatīvai stratēģijai. Kopumā VFP shēmā marta beigās bija gandrīz 1,27 miljoni dalībnieku. No viņiem 810 tūkstoši dalībnieku ir izvēlējušies aktīvas kategorijas plānus, 337 tūkstoši – konservatīvās kategorijas plānu, bet 123 tūkstoši – plānus, kas ietilpst sabalansētajā kategorijā.

III Dalībnieku uzkrājumi

Šobrīd VFPS dalībnieka vidējais uzkrājums ir aptuveni 2,2 tūkstoši eiro, kas ir relatīvi neliela summa pensiju kapitāla kontekstā. Taču vidējie aritmētiskie rādītāji bieži vien ne pārāk uzskatāmi ataino situāciju. Tādēļ šajā apskatā LKA pievērsīsies uzkrājuma apjoma datu izpētei un analīzei.

Dalībnieki savā starpā atšķiras gan ar nostrādāto gadu skaitu (sociālā nodokļa maksāšanas ilgumu), gan ar atalgojumu, no kura tiek veikti maksājumi pensiju kapitālā. Abu šo faktoru kopējie efekti ir uzskatāmi redzami grafikā. Kā liecina Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras informācija, vidējais uzkrājuma apjoms ievērojami atšķiras pat starp salīdzinoši šaurām vecuma grupām.

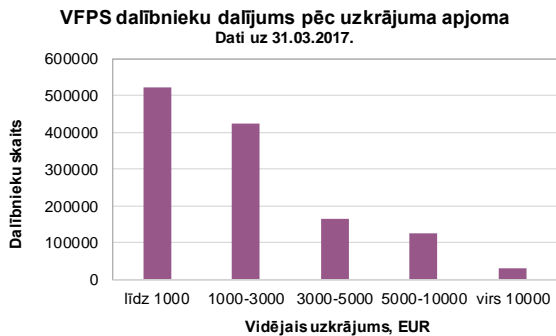
VFPS dalībnieku vidējais uzkrājums
Pa vecuma grupām, EUR

Avots: VSAA, LKA aprēķini

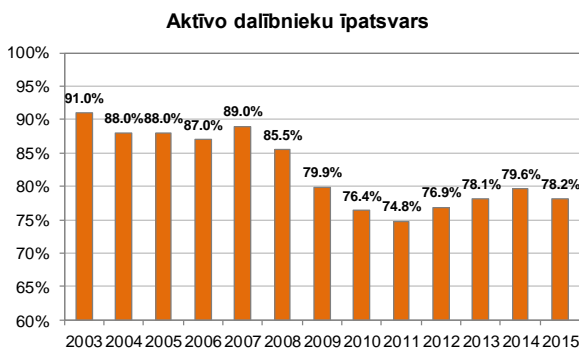
Pastāv milzīga atšķirības uzkrātā kapitāla apjomā. Vairumam - 522 tūkstošiem jeb 41% no VFPS dalībnieku - vidējais uzkrājums ir zem 1000 eiro. Trešdaļai jeb 425 tūkstošiem tas ir no 1000 līdz 3000 eiro. Tajā pat laikā 31 tūkstošiem dalībnieku sociālā nodokļa iemaksu rezultātā savos pensiju 2. līmeņa portfeļos ir spējis uzkrāt virs 10 000 eiro. 317

dalībniekiem uzkrājumi ir virs 30 000 eiro – 15 reizes lielāki par vidējo sistēmā.

Avots: VSAA, LKA aprēķini

Bet arī šādās detalizācijas pakāpēs uzskatāmību apgrūtinā fakts, ka VFPS dalībnieku skaits ietver visus, kas kaut reizi pēdējo 14 gadu laikā ir samaksājuši sociālo nodokli (bet vēl nav pensionējušies). Tas nozīmē, ka dalībnieku vidū ir arī bezdarbnieki, no valsts emigrējušie dalībnieki un citi, kuri neveic regulāras iemaksas pensiju 2. līmenī. Informācija no VSAA liecina, ka pēdējo gadu laikā iemaksas neveic aptuveni 20-25% no VFPS esošajiem 1,2 miljoniem dalībnieku.

Avots: VSAA

Tiem shēmas dalībniekiem, kuri puslīdz stabili un pastāvīgi strādājuši oficiālu darbu, vidējais uzkrājums pensiju 2. līmenī ir ievērojami augstāks par to, ko rāda statistiskie vidējie rādītāji. Pārliecinieties par savu uzkrājumu pensiju 2. līmenī Latvijas oficiālajā valsts pārvaldes pakalpojumu portālā www.latvija.lv.

IV Privāto pensiju fondu sniegums

2017. gada 1. ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, sabalansēto pensiju plānu gada ienesīgums ir palielinājies, sasniedzot 3,83%. Savukārt aktīvo pensiju plānu gada ienesīgums būtiski pieaudzis, sasniedzot 8,93% gada likmi. Ilgtermiņa ienesīgums saglabājas stabils, vidējā visu pensiju plānu investīciju atdeve 10 gados bijusi 3,10% gadā.

Privāto pensiju plānu sniegums uz 2017. gada 31. martu					
	No gada sākuma	1 gads	3 gadi	5 gadi	10 gadi
Sabalansētie plāni	1,17%	3,38%	3,27%	3,57%	3,41%
Aktīvie plāni	2,90%	8,93%	5,69%	5,50%	2,67%
Visu plānu vidējais ienesīgums	1,77%	5,76%	4,09%	4,29%	3,10%

Avots: LKA aprēķini

Pensiju plānu aktīvi

2017. gada 1. ceturksnī pensiju plānu aktīvi palielinājās visiem privātajiem pensiju fondiem, un pensiju plānu aktīvi pieauga par 11,1

miljoniem eiro jeb 3%, sasniedzot 391,7 miljonus eiro, kas ir 13% no pensiju 2. līmeņa aktīvu summas.

Aktīvu pieaugums saistīts ar pozitīvu naudas plūsmu pensiju plānos 4,7 miljonu eiro apmērā, kas ir augstāks rādītājs nekā 2016. gada 1. ceturksnī. Papildus dalībnieku un to darba devēju iemaksām pensiju fondi 2017. gada 1. ceturksnī saviem pensiju plānu dalībniekiem ir nopelnījuši 6,4 miljonus eiro.

Kopējās iemaksas pensiju plānos 2017. gada 1. ceturksnī sasniedza 14,8 miljonus eiro, kas par 17% jeb 2,1 miljonu eiro pārsniedz 2016. gada 1. ceturkšņa iemaksu apjomu.

Individuālās iemaksas pensiju plānos

2017. gada 1. ceturksnī pensiju plānu dalībnieku individuālās iemaksas sasniedza 12,3 miljonus eiro, kas ir par 23% jeb 2,3 miljoniem eiro augstāks rādītājs nekā 2016. gada 1. ceturksnī. Vidējā iemaksa uz vienu dalībnieku mēnesī ir veido ap 4-5% no vidējās mēneša bruto darba samaksas. Tā kā vidējais dalībnieku vecums ir 48 gadi, tad šāda iemaksa likme ir vērtējama kā izteikti nepietiekoša, lai izveidotu pilnvērtīgu uzkrājumu līdz valsts pensijas vecumam un kompensētu būtisko ienākumu kritumu. Iedzīvotājiem ieteicams veikt regulāras iemaksas un ieteicamā iemaksu likme mēnesī pēc dažādiem aprēķiniem veido ap 5-10% no mēneša bruto darba algas.

2017. gada 1. janvārī ir stājušies spēkā grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli". Lai saņemtu iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus, privātās iemaksas, kas veiktas pēc 2017. gada 1. janvāra, ir jāatstāj ieguldītas pensiju 3. līmenī vismaz gadā, kad tās ir veiktas, gan arī nākošajā kalendārā gadā. Šis nosacījums neattiecas uz pensiju plāna dalībnieku, kurš ir atzīts par 1. grupas invalīdu uz mūžu, kā arī pensiju plāna dalībnieka nāves gadījumā.

Darba devēju iemaksas pensiju plānos

Darba devēju iemaksu apjoms 2017. gada 1. ceturkšņa laikā nav būtiski svārstījies, salīdzinot ar šo pašu periodu 2016. gadā, un tas ir 2,5 miljoni eiro. Uzņēmumu skaits, kas veic iemaksas par saviem darbiniekiem, 2017. gada pirmo 3 mēnešu laikā bija 973. Šie darba devēji veido papildpensijas uzkrājumu kopumā 55 855 darbiniekiem jeb ap 6% no nodarbināto personu skaita Latvijā. Reāli darba devēju līdzdalība privāto pensiju uzkrājumu veidošanā Latvijā pieaug ļoti lēni, kas tāpat kā iepriekš skaidrojams ar to, ka ekonomiskās izaugsmes temps pēdējos gados ir neliels.

Aizvien vairāk valstu pieņem lēmumus Darba likumos veikt izmaiņas, lai darba ņēmēju darba samaksas struktūrā bez ikmēneša algas, iekļautu arī obligātas darba devēja iemaksas privātajam pensiju uzkrājumam darbinieka labā. Šādas sistēmas jau vairākus gadus darbojas Lielbritānijā, Dānijā, Jaunzēlandē, Austrālijā, ASV, Nīderlandē, nesen arī Turcijā un citās valstīs. Austrijā un Īrijā par automātiskās darba devēju pensiju shēmas ieviešanas lietderību ir uzsāktas publiskās debātes, OECD šo sistēmu ir ieteikusi Vācijai 2016. gada aprīlī. Piedāvātais ienākumu izlīdzināšanas mehānisms nodrošina individuālu uzkrājumu veidošanu papildus valsts pensijai, nevis uzskatāms par papildus slogu darba devējiem vai darba ņēmējiem. Arī fakts, kad cilvēki dzīvo ilgāk, liek valdībām apsvērt visaptverošus mehānismus, lai nodrošinātu iedzīvotāju labklājību vecumdienās un mazinātu sociālo spiedienu sabiedrībā.

Izmaksas no privātajiem pensiju fondiem

2017. gada 1. ceturksnī privātie pensiju fondi izmaksāja privātās pensijas kapitālu 10 miljonu eiro apmērā, kas par 7% jeb 0,7 miljoniem

eiro pārsniedz 2016. gadā šai pašā periodā dalībniekiem izmaksāto privātās pensijas kapitālu. Pensiju plānu dalībnieki papildpensijas kapitālu var saņemt kā regulāru izmaksu, pa daļām jeb vienā maksājumā. Arvien vairāk dalībnieku izvēlas uzkrājumu saņemt regulāri vai pa daļām, kas būtu piemērotākais uzkrājuma saņemšanas veids ilgtermiņā, ja ir uzkrāts pietiekošs kapitāls ilgtermiņa izmaksām.

9,7 miljonus eiro jeb 96% no kopējā izmaksātā kapitāla veido izmaksas privātpersonām, kuru vecums pārsniedz 55 gadus. Kapitāla apjoms, kas tiek izmaksāts pensiju plānu dalībnieku mantiniekiem kā mantojuma summa, ir 193 tūkst. eiro. Kopā no dalības privātajos pensiju fondos 2017. gada 1. ceturksnī izstājušies 4098 dalībnieki.

Privātā pensijas kapitāla pārskaitījumi starp fondiem

Pensiju plānu dalībnieku aktivitāte attiecībā uz privātās pensijas kapitāla pārvedumiem starp pensiju fondiem saglabājas salīdzinoši nelielos apjomos. 2017. gada 1. ceturksnī starp pensiju fondiem pārskaitītais kapitāls sasniedza 180 tūkst. eiro jeb 2% no kopējā izmaksātā kapitāla apjoma.

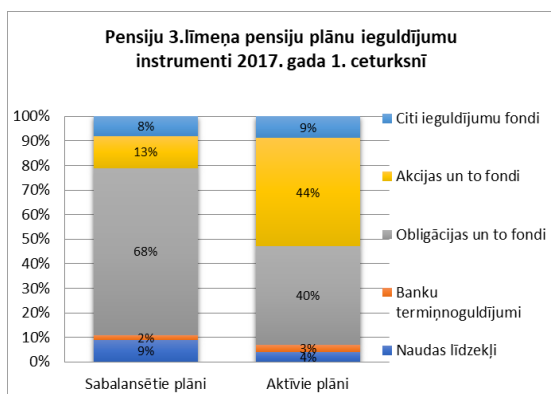
Vidējais uzkrātais privātās pensijas kapitāls un dalībnieku vidējais vecums

Vidējais uzkrātais privātās pensijas kapitāls uz 1 dalībnieku gada laikā ir palielinājies par 138 eiro, un 2017. gada 1. ceturksnī beigās veido 1420 eiro. Savukārt vidējais izmaksātais privātās pensijas kapitāls privātpersonām ir 1288 eiro, bet kolektīvās dalības līgumu dalībniekiem ir 3187 eiro.

Uz 2017. gada 31. martu vidējais pensiju plānu dalībnieku vecums sasniedzis 48 gadus. Šis fakts vēl aizvien liecina par to, ka pensiju 3. līmeņa dalībai cilvēki piesakās salīdzinoši vēlu un liecina par vispārējo demogrāfisko situāciju Latvijā, kad sabiedrība pamazām noveco.

Pensiju plānu ieguldījumu struktūra

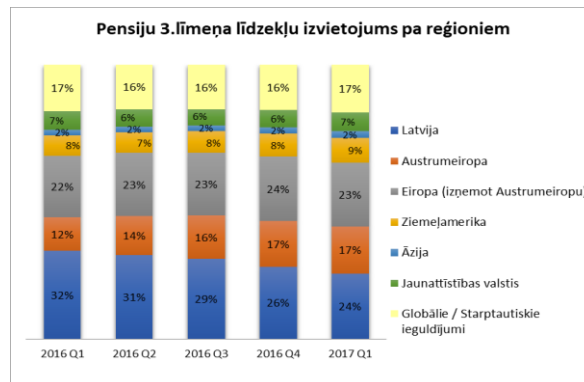
Pensiju 3. līmeņa pensiju plānu ieguldījumu struktūra 2017. gada 1. ceturksnī salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni ir mainījusies tādejādi, ka brīvie naudas līdzekļi ir samazinājušies gan aktīvajos, gan sabalansētajos pensiju plānos. Turklāt, aktīvie plāni ir palielinājuši par 7% punktiem ieguldījumus akcijās, savukārt sabalansētie par 3% punktiem – ieguldījumus akcijās.

Avots: LKA aprēķini

2017. gada 1. ceturksnī lielas izmaiņas ieguldījumu izvietojumā pa reģioniem nav notikušas. Par 1% punktu ir palielinājušies globālie ieguldījumi un par 1% punktu – ieguldījumi Ziemeļamerikā, sasniedzot 9% no kopējiem pensiju plānu aktīviem. Diemžēl jāatzīmē, ka par 2% punktiem ir samazinājies ieguldījumu īpatsvars Latvijas ekonomikā, un sasniedz 24% no kopējiem aktīviem. Latvijas finanšu un kapitāla tirgus

pagaidām nespēj nodrošināt atbilstošus finanšu instrumentus ilgtermiņa uzkrājumu ieguldījumiem, kā tikai Latvijas valdības vērtspapīri un Latvenergo obligācijas. Lai nodrošinātu Latvijas kapitāla tirgus izaugsmi nākotnē, finanšu tirgus attīstības plānā būtu iekļaujama stratēģiska pieeja – valdības, valsts atbalstītu vai pašvaldību projektu finansēšanai nepieciešamos līdzekļus piesaistīt ar finanšu instrumentu emisiju, nevis bankas kredītiem. Tāpat arī nekustamā īpašuma un mežu fondu attīstība būtu vēlama.

Avots: LKA aprēķini

Pensiju plānu dalībnieki

Kopumā pensiju 3. līmenī savus uzkrājumus veido 275 773 dalībnieki (79% individuālie dalībnieki, 21% uzņēmumu darbinieki, par kuriem iemaksas veic darba devēji) jeb 21% no pensiju 2. līmeņa dalībnieku skaita. Privāto pensiju krājēju skaits pieaug, taču tempi ir lēni. Jauno dalībnieku skaits 2017. gada 1. ceturksnī sasniedza 3 536 personas, kas ir par 3% (jeb 122 dalībniekiem) zemāks rādītājs kā 2016. gada pirmajos 3 mēnešos.

Kā liecina arī starptautiskā prakse, brīvprātīgie pensiju uzkrājumi veidojas lēni, īpaši gados jaunāku cilvēku segmentā, kuri varētu jau ar nelielām iemaksām, izmantojot ilgstošu darba stāžu, veidot nozīmīgu privāto kapitālu laika periodam, kad ienākumu no algota darba vairs nebūtu. Tādēļ aizvien aktuālāks kļūst jautājums par visaptverošu un sistēmisku pieeju privāto pensiju uzkrājumu veidošanai.

Sabiedrībai ir pieejami resursi www.manapensija.lv un www.lka.org.lv, kā arī katra privātā pensiju fonda mājaslapas, kas sniedz iedzīvotājiem gan vispārēju informāciju par Latvijas valsts pensiju sistēmu, gan arī konkrētu – par pensiju plānu darbības rezultātiem. Savukārt Interneta vietnē www.latvija.lv iedzīvotāji var noskaidrot savu pensiju 1. un 2. līmenī uzkrāto kapitālu, kas ļauj aprēķināt nepieciešamo privātās pensijas (pensiju 3. līmeņa) kapitāla apjomu pensijas vecumā. Nenoliedzami augstāku ienākumu līmeni pensijā iedzīvotāji var sasniegt, izmantojot visas trīs pensiju sistēmas komponentes.

Nodokļu reformas kontekstā svarīgi saglabāt nodokļu atvieglojumus iemaksām pensiju 3. līmenī gan no privātpersonu, gan no darba devēju puses pašreizējā apmērā tādejādi raidot signālus sabiedrībai, ka attaisnotie izdevumi – iemaksas savai privātajai pensijai netiek būtiski pārskatīti un iedzīvotāji var pajauties uz pašreizējo uzkrājumus stimulējošo pieeju ilgtermiņā.

Latvijā šobrīd darbojas 6 privātie pensiju fondi (5 – atklātie un 1 slēgtais pensiju fonds), piedāvājot 17 dažādus pensiju plānus, kas atšķiras pēc līdzekļu ieguldīšanas stratēģijas un ienesīguma rādītājiem (5 pensiju plāni ar sabalansētu ieguldījumu stratēģiju, 11 – ar aktīvu, un 1 – ar konservatīvu).

Apskatu sagatavoja:
LKA Ieguldījumu pārvaldes sabiedrību komiteja
LKA Privāto pensiju fondu komiteja